

Advies : Periodiek plan Wmo Regio Alblasserwaard – Vijfheerenlanden 2015 - 2018

Inleiding

Zoals ook benoemd bij de aanbieding van het Periodiek Plan bestaat er nog veel onzekerheid omdat nog niet alle wetten die betrekking hebben op het overhevelen van taken naar de gemeenten, zijn vastgesteld. Dit zou kunnen betekenen dat mogelijk accenten op onderdelen de komende tijd in ons advies moet worden aangepast .

Wij waarderen de wijze waarop bij de totstandkoming van het Periodiek Plan overleg is geweest met diverse participanten. Onze aanbeveling is om ook in bij de uitwerking van het plan deze werkwijze voort te zetten.

Algemeen

Door de onzekerheid over de aangekondigde bezuinigingen en veranderingen staat het vertrouwen van de samenleving in de overheid onder druk. Er is begrip voor de noodzaak om te bezuinigen op de zorg en de AWBZ aangezien de kosten de pan uit rijzen en door de steeds groter wordende vraag zullen blijven stijgen als er geen maatregelen worden genomen . Onduidelijkheid over de te nemen maatregelen maakt burgers onzeker. Welke voorzieningen blijven in stand en voor wie blijven ze beschikbaar? **Wij vragen de gemeente duidelijkheid in de keuzes die gemaakt worden. Goede communicatie met de burgers hierover is van groot belang.**

Eigen kracht

In het plan wordt uitgegaan van de eigen kracht van de cliënt en van de samenleving. Wij onderschrijven dit uitgangspunt. Echter door het te pas en helaas soms ook te onpas gebruiken van het begrip eigen kracht in allerlei publicaties door beleidsmakers, adviseurs en critici , dreigt het een negatieve lading te krijgen. In de pers is de uitdrukking "eigenkracht maffia" al opgedoken. Wij betreuren deze ontwikkeling die contra productief kan gaan werken. **Om met deze gevoeligheid in de communicatie rekening te houden.**

Overschatting van de mogelijkheden om de eigen kracht te versterken is een risico. Een vraag om hulp wordt meestal niet licht gedaan. Op eigen kracht lukt het niet meer. Juist mensen die om ondersteuning vragen, hebben vanwege hun beperking hun sociale netwerk zien slinken. Er is een verschil tussen eigen kracht en eigen regie. Voor veel mensen is eigen regie heel belangrijk. **Men wil onder alle omstandigheden de eigen regie houden ook al is men aangewezen op ondersteuning.**

Visie

Ons advies over de Visie op het Sociaal Domein is reeds in uw bezit.

Doelstellingen

Om de doelstellingen in het Periodiek Plan te behalen is uitbreiding van mantelzorg en zorgvrijwilligers een voorwaarde. Om dit te bereiken is zoals terecht wordt opgemerkt , een cultuurverandering noodzakelijk. Dit is een zaak van lange adem en nodige inspanning. Wij vragen ons af of de in het plan genoemde percentages haalbaar zijn. Niet iedereen heeft mantelzorgers ter beschikking. Familie woont niet altijd in de buurt . Voor ouderen geldt dat de kinderen als tweeverdieners vaak hun handen vol hebben aan hun eigen gezin. **Relaties moeten zorgvuldig worden beschermd**

Vrijwilligers

Vrijwilligers vinden voor zorgtaken is niet gemakkelijk. Veel mensen zijn bereid tot incidentele hulp maar voor structurele taken wil men zich niet graag binden. Inspanning om

nieuwe vrijwilligers te bereiken zijn dan ook noodzakelijk. Aandachtspunt hierbij is het definiëren van vrijwillige zorgtaken. Dan gaat het niet alleen om medisch technische handelingen maar ook professionele competenties zoals b.v. kennis van (psychiatrische) ziektebeelden en hoe daar mee om te gaan. **Breng in kaart om welke vrijwillige zorgtaken het gaat. Een heldere definitie is een voorwaarde.**

Mantelzorg

Respijtzorg en praktische hulp voor mantelzorgers blijft in het Periodiek Plan onderbelicht. Wat wordt onder respijtzorg verstaan? Waar kan men het halen? Wij wijzen in dit verband ook op het belang van dagopvang en behandeling en huishoudelijke hulp als praktische ondersteuning aan mantelzorgers. Mantelzorgondersteuning is van groot belang om het vol te kunnen houden, met name óók voor ouders die door bijzondere mantelzorg hun kind met een beperking ondersteunen. **Logeeropvang in het weekend en vakantie ontlast de thuissituatie.**

Sociaal team

Sterk in het plan is het vormen van een sociaal team. Het welslagen van het tijdig en adequaat inzetten van de juiste hulp is voor een groot deel afhankelijk van de competenties van de leden van dit team. Hoe wordt dit team samengesteld? Is er voldoende kennis aanwezig over specifieke doelgroepen? Aandachtspunt is ook mogelijke concurrentie en belangenverstrengeling in verband met de zorgorganisatie waar men in dienst is. **Wij adviseren een sociaal team met een basissamenstelling met daaromheen een ring specialisten die zo nodig snel te consulteren is zodat indien nodig acute zorg kan worden geregeld. Wij vinden dat ook de zorg rondom jeugd in het sociaal team vertegenwoordigd moet zijn. Daarnaast adviseren wij om ook de hulp die in de 0^e lijn wordt opgelost, te registreren en evaluatie data af te spreken zodat er geen tijd verloren gaat wanneer het opschalen van hulp nodig is.**

In het sociaal team komen een zorgnetwerk, een signaleringsnetwerk en een sociaal netwerk samen. Een gelijke werkwijze voor intake en zorgplan van div. Organisaties en instellingen zou ideaal zijn. **Om dit geen wens te laten blijven moeten extra inspanningen worden geleverd.**

Wmo-loket

Het loket vormt de eerste ingang voor het sociaal kernteam. Het is als het ware de voordeur voor de cliënt met een zorgvraag. Aan de medewerkers van dit loket worden dan ook hoge eisen gesteld. Het eerste contact is vaak bepalend voor het verdere verloop van het proces. **Naar onze mening moet scholing van loketmedewerkers en de zorgadviseurs dan ook niet eenmalig zijn maar regelmatig terugkeren. Wij vinden hierbij enige kennis van ziektebeelden en de daarbij behorende beperkingen en vooral ook empatisch vermogen van de zorgadviseurs belangrijk.**

Ondersteuningsarrangementen

De individuele ondersteuningsarrangementen moeten samen met de cliënt en indien van toepassing de mantelzorger worden opgesteld. Gezamenlijke doelen moeten gesteld worden en evaluatiedata vastgelegd. Binnen het arrangement moet aandacht zijn voor de noodzakelijke zorg in geval de mantelzorg onverhoopt uitvalt.

Wij onderschrijven het belang van maatwerk.

De lijst met cliëntprofielen kan een hulpmiddel zijn. Mogelijk uitbreiding met nog andere cliëntprofielen? Voor palliatieve zorg moeten afspraken gemaakt worden met de zorgverzekering. Deze zorg moet minimaal op het niveau van de huidige regeling blijven.

Begeleiding maakt nu een substantieel deel uit van de indicatie waaruit o.a nachtzorg wordt gefinancierd.

Mediation

Mediation regionaal beschouwen wij als een stap in de goede richting. **Wij hechten eraan dat er ook binnen Molenwaard een laagdrempelige voorziening is waar mensen terecht kunnen die niet tevreden zijn met de afhandeling van hun hulpvraag. Vaak is er niet veel nodig om mogelijke miscommunicatie op te lossen.**

Huishoudelijke hulp

Kritisch zijn wij over de introductie van huishoudelijke hulp als , kostendekkende, algemene voorziening. Een aantal mensen dreigt hierdoor hard getroffen te worden. Voor wie blijft de huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening in stand? In het plan staat: als een algemene voorziening geen passende oplossing biedt. Dat is een rekbaar begrip. Welke factoren zijn bepalend? Maatwerk mag niet leiden tot willekeur. Duidelijke indicatoren zijn nodig. Burgers moeten weten waar zij aan toe zijn. **Wij willen erop wijzen dat huishoudelijke hulp ook in het kader van mantelzorgondersteuning belangrijk is. Het kan net die huishoudelijke hulp , eventueel met lichte begeleiding, zijn die ervoor zorgt dat de mantelzorger het volhoudt.**

Ook het compenseren van cliënten voor wie de hulp onbetaalbaar wordt is lastig. Zijn dat alleen de minima? Op dit moment is het aandeel van cliënten die de minimale eigen bijdrage betalen 80%. Dat zijn allemaal mensen die weinig te besteden hebben. Ook is er het risico op een stapeling van zorg kosten. De gemeente mag geen inkomensafhankelijke bijdrage heffen op algemene voorzieningen en mag hiermee geen inkomenspolitiek bedrijven. Hoe gaat de gemeente dit oplossen? **Een onderzoek naar de inkomenseffecten voor zowel gezin, alleenstaanden en ouderen achten we in dit verband noodzakelijk**

Mogelijk valt winst te behalen uit het afspraken maken met zorgaanbieders over het efficiënt regelen van de hulp. Het combineren van zorg -en begeleidingstaken b.v of het slim organiseren van de huishoudelijke hulp in complexen met aanleunwoningen.

Wij vragen aandacht voor de huishoudelijke medewerkers die door de inkrimping van de huishoudelijke zorg hun werk verliezen. Veel van hen zijn inwoner van Molenwaard. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat zij terecht komen in het zwarte circuit van huishoudelijk werk. Aan de slag middels de Alfa check is dan de minst onwenselijke situatie. Deze constructie betekent echter ook al een flinke achteruitgang in de arbeidsvoorwaarden van deze groep.

Een ander aspect van huishoudelijke hulp is dat het vaak ook een vorm van respijtzorg is voor mantelzorgers : dankzij de huishoudelijke hulp houden zij het vol. Als er financiële barricades worden opgeworpen zal de druk op mantelzorgers toenemen.

Pgb

Wij vinden dat de gemeente de maximale grenzen moeten opzoeken. Wij willen daar als adviesraad graag bij betrokken worden. Voor een aantal cliënten is Pgb maatwerk bij uitstek en geeft de mogelijkheid voor behoud van de regie en het optimaal participeren in de samenleving in vaak complexe zorgsituaties. **Bij levensbeschouwelijke identiteit kan het Pgb meer passend zijn. Evenals bij langdurige en/of bijzondere mantelzorg.**

Vervoer

Toegankelijkheid van gesubsidieerd vervoer is voor een groep mensen onontbeerlijk. Probleem hierbij is het grote oppervlak van de gemeente Molenwaard en de afstand voor de cliënt tot voorzieningen als dagopvang, dagbehandeling of inloopvoorziening.. Trachten om tot kostenreductie te komen door het combineren van vervoer van verschillende doelgroepen

is een goede zaak . **Daarbij dient rekening te worden gehouden met de risico's die daarbij horen zoals onverantwoord lange rittijden voor b.v . kinderen met een (verstandelijke)beperking. CVV moet betaalbaar en beschikbaar blijven. Mobiliteit is de toegang tot participeren.**

Financiële maatwerkvoorziening

Veel van de bestaande wettelijke regelingen zoals Wtcg, eigenbijdrage regeling intramurale zorg etc. worden afgeschaft of veranderd. Er is nog onduidelijkheid over de vervangende gemeentelijke voorzieningen zodat wij hierover weinig kunnen adviseren. Met de gemeente zijn we van mening dat de middelen op de juiste plek moeten komen. Bij de uitwerking van de regelingen die hierop betrekking hebben willen wij graag tijdig worden betrokken .

Kwaliteit

Als aanvulling op de aspecten van kwaliteit die in het plan worden genoemd willen wij er een aantal formuleren vanuit de praktijkervaring van de cliënt:

- Afspraak is afspraak.
- Tijdige hulp
- Deskundigheid
- Niet te veel verschillende hulpverleners.
- Niet steeds hetzelfde verhaal hoeven af te steken.
-

Communicatie

Tot op heden is de communicatie over de veranderingen in het sociaal domein zowel kwalitatief als kwantitatief achtergebleven. Met name bij het opgang brengen van de noodzakelijke cultuuromslag is communicatie belangrijk. **Opschaling is gewenst, creatieve ideeën zijn nodig. Voor burgers moet het duidelijk zijn dat de nieuwe manier van werken in de zorg ons allemaal aangaat.**

Beleidsplan Jeugd

Ons advies over het beleidsplan Jeugdhulp is reeds in uw bezit.

Tenslotte

Overkoepelend in de drie transities is de noodzaak om preventief maatregelen te nemen en in een vroeg stadium in te grijpen. Ook in ons advies over de visie op het sociaal domein hebben we het belang van preventie benadrukt.

Het is duidelijk dat er bezuinigd moet worden maar het zou toch niet acceptabel zijn als sommige groepen buiten de boot gaan vallen en hierdoor van de wal in de sloot belanden. Denk hierbij aan de groep mensen met een beneden gemiddeld IQ , mensen met aangeboren hersenletsel en mensen met psychiatrische beperkingen. Groepen waarop het eerste oog weinig mee aan de hand is maar die wel degelijk aandacht behoeven en waar tijdig ingrijpen kan voorkomen dat later zwaardere hulp noodzakelijk wordt. Inzet om deze groep te volgen zal wellicht nu extra kosten met zich mee brengen maar op termijn kosten besparen.

Goedkoop en adequaat in deze volgorde passen ons inziens niet in de Wmo en horen niet in dit en andere gemeentelijke beleidsdocumenten. De Wmo gaat immers uit van het zoeken naar een adequate passende oplossing en vervolgens wordt er gezocht naar een financieel voordelige of aantrekkelijke invulling.

We vertrouwen u hiermede voldoende van advies te hebben gediend,

Namens Wmo-adviesraad Molenwaard,

de voorzitter,

Elly van de Leer-Ooms,wnd

de secretaris,

Willie Groenmeijer-Sleiffer,wnd

